

Зарубіжне кіно буде українською!

До 2005 року в українському прокаті іноземні фільми йшли російською мовою, хоча ще 1998 року було прийнято закон України «Про кінематографію», в якому чітко сказано про обов'язкове дублювання, озвучування та субтитрування всіх копій іноземних фільмів українською мовою, а також мовами національних меншин. 2007 року до Конституційного суду України надійшов позов із приводу саме цієї статті — прокатники не хотіли переходити на українську, мотивуючи це тим, що закон дозволяє дублювати фільми мовами національних меншин. 24 грудня 2007 року Конституційний Суд прийняв рішення про обов'язкове дублювання, озвучування та субтитрування всіх копій іноземних фільмів державною мовою. Державний орган виконавчої влади у галузі кінематографії (Служба кінематографії) не має права надавати ні юридичним, ні фізичним особам — суб'єктам кінематографії — права на розповсюдження і демонстрування фільмів без їх дублювання, озвучування та субтитрування та видавати їм відповідне державне посвідчення.

Осмилення історії та спроба прогнозу (Центр кінематографічних студій НаУКМА).

Упродовж 2007 року співробітники ЦКС Національного університету «Києво-Могилянська Академія» вели роботу в трьох напрямках: 1) організували наукові конференції й круглі столи, брали участь у конференціях, проведених іншими інституціями. 2) опонували у захисті дисертації та керували дипломними роботами. 3) випустили монографію, збірник наукових статей, шість номерів журналу «Кіно-Театр».

У зв'язку з малою кількістю фільмів сучасного українського кіно, неповноцінним кінопроцесом, дослідницькі інтереси були спрямовані переважно на історію, хоч об'єктом дослідження стало і молоде кіно. Центр організував та провів:

— наукову конференцію «Лесь Курбас

і кіно» до 120-річчя видатного майстра (разом із НСКУ, СТД і Центром Леся Курбаса),

- круглий стіл «Постаті УНР в кіно 1920-х років» із показом фільму «ПКП» режисерів Г.Стабового і А.Лундіна спільно з Українським кіноклубом в Парижі (керівник Любомир Госейко, який привіз цей фільм) та кіноклубом НаУКМА (керівник Ольга Брюховецька),

— акцію «Молоде кіно України», до якої Центр випустив однойменний дайджест (спільно з НСКУ за участі кінозавців та режисерів, з переглядом найновіших фільмів молодих),

— виголошено доповідь на Міжнародному конгресі «Українська освіта у світовому часопросторі», у якій осмислено роль кінематографа у вихованні підростаючого покоління,

— виголошено доповідь на практичному семінарі, присвяченому визначенню критеріїв порнографії, організованому Інститутом судових експертиз,

— взято участь у захисті Іваною Грешликовою дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук, присвяченій екранізації «Тіней забутих предків» та «Камінного хреста», у Пряшівському університеті (Словаччина).

Центр також задіяний і в формуванні наукових сил в Україні (надіслано відгук на дисертацію Олександра Безручка на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства).

Серед наукових статей і книг співробітників Центру — упорядкування і видання збірника «Світова кінокласика», випуск 4, в якому взяли участь студенти НаУКМА і дослідники українського кіно з Польщі та Словаччини. Важливим для українського кіно став вихід збірника «Нариси з історії кіномистецтва України», де вміщена стаття Л.Брюховецької «Поетичне кіно (1960-1970)».

У найближчих планах Центру — реалізувати впродовж 2008 року проект «Україна ХХ століття в документальному кіно» та підготовка й читання курсу «Історія українського кіно» для студентів Національного університету «Києво-Могилянська Академія», випуск нових книг.

Проект «Україна ХХ століття в документальному кіно»

Мета і завдання цього проекту, який має втілюватися впродовж 2008 року, — зібрати і дослідити надбання української та зарубіжної документалістики в освоєнні історії України ХХ століття, інтерпретувати документальні фільми останніх 20 років, у яких показано драматичну і трагічну історію України, її події та постаті, охоплено інформацію, заборонену в тоталітарні часи. Впродовж року будуть переглядатися фільми, проводитися конференції і круглі столи.

Підсумком річної роботи має стати видання збірника наукових статей. Координатор проекту: Національний центр кінематографічних студій НаУКМА (керівник Л.І.Брюховецька). Учасники — Служба кінематографії України (керівник — Г.Чміль), Національна спілка кінематографістів України (Голова асоціації кінокритиків — С. Тримбач), Кіноклуб НаУКМА (керівник О. Брюховецька), Державний архів кінофотофонодокументів ім. Пшеничного (директор — Н. Топішко), Студія «Укркінохроніка» (головний редактор — О.Москаленко), Національна кінематека України (заступник директора — В.Марченко) за інформаційної підтримки радіоканалу «Культура».

Проект складається з п'яти тем, які будуть здійснюватися впродовж року. Перша тема: «Часи УНР, Гетьманату, Директорії (1917 — 1921) в документальному кіно» планується на січень—лютий цього року. В кіноклубі НаУКМА буде показано фільми: З серіалу «Невідома Україна» (Національна кінематека України, 1993 рік).

1. «Михайло Грушевський». Автор Андрій Ящишин, режисер Олена Єршова.
2. «Розбудова держави» Автор Євген Шаботенко, режисер В.Марченко.
3. «Ультиматум» Автор Євген Шаботенко, режисер В.Марченко.
4. «Трикутник смерті». Автор Євген Шаботенко, режисер Орест Драгаєв-Бойчук.
5. «Берестейський мир». Автор і режисер Валентин Марченко.

6. «Лист без конверта». Автор і режисер Сергій Марченко.
 7. «Павло Скоропадський». Автор Ольга Скрипник, режисер Наталя Богданенко.
 8. «Симон Петлюра». Автор Євген Шаботенко, режисер Орест Драгаєв-Бойчук.
 9. «Отаманія». Автор і режисер Олександр Мельник.
 10. «Більшовики перемагають». Автор Євген Шаботенко, режисер Наталя Богданенко.
 11. «Воля відходить з боями». Автор і режисер Віталій Сегеда.
- А також: «Трудне братерство» (режисер Єжи Любах, Польща, 1998), «Останній гетьман» (автор і режисер Р.Плахов-Модестов, 2005, Студія «1+1»).
- В лютому буде проведено наукову конференцію на цю тему, в якій візьмуть участь історики, режисери та кінознавці.

Фахово про Довженка

12 грудня 2007 року в Синьому залі Будинку кіно Сергій Тримбач, керівник Асоціації кінокритиків Національної спілки кінематографістів України, завідувач відділу кінознавства Інституту мистецтвознавства, фольклористики й етнології НАН України, представив свою книгу «Олександр Довженко: Загибель богів / Ідентифікація автора в національному часо-просторі». Видавництво «Глобус-прес» (м. Вінниця), завдяки якому дослідження С.Тримбача побачили світ, спеціалізується на виданнях, присвячених екранним мистецтвам.

Книжка є системним викладом фактів, документальних джерел, нових поглядів на творчість Олександра Довженка. У ній висвітлено стратегії творчої поведінки митця у різні епохи, його участь у творенні національної міфології.

III Київський міжнародний кіноринок «Молодість-2007»

24–27 жовтня 2007 року працював міжнародний кіноринок «Молодість-2007». Його програма була широкоплановою: «День українського кіно»,

«День кінопродюсерів України», «День кінопрокатників і дистриб'юторів України», «День світового кіно». Шукати покупців свого кінематографічного продукту з'їхалися митці з Росії, Грузії, Аргентини, Фінляндії, Франції й, звісно, України. Серед 500 стрічок, представлених 56 компаніями, — 13 українських прем'єр, зокрема: стрічка Юрія Кари «Корольов», яка відкрила демонстраційну програму кіноринку (виробництво Національної кіностудії ім. О.Довженка спільно з кіностудією «Майстер»), лауреат Каннського фестивалю — картина Василя Рибальченка «Еротична Варта» (виробництво кінокомпанії «Pilgrim-Studio»), мультсеріал «Про Аліка та Льолика» (виробництво компанії ARvideo й корпорації «Artor»), повнометражний анімаційний фільм «Бабка Йожка та інші» (виробництво кінокомпанії United Multimedia Projects) та документальна стрічка «Ада Роговцева: «Граю, літаю — живу!» (виробництво Перший Національний канал).

Учасники кіноринку відзначили, що однією з головних проблем кіноіндустрії в державі залишається проблема прокату передусім українських стрічок. Як зауважила голова Державної служби кінематографії служби України Ганна Чміль, на шляху до кінотеатру національний фільм чотири рази обкладається податком на додану вартість, що неабияк знижує його конкурентоспроможність поряд із закордонним продуктом. Розв'язанню цієї проблеми був присвячений проект «Українське кіно — українським кінотеатрам», презентований на кіноринку: пропонувалося зменшити вартість квитка для фільмів національного виробника, а також стрічок, дубльованих українською мовою.

Київський Медіа Холдинг, який виступив генеральним медіапартнером III Міжнародного кіноринку «Молодість-2007», найкращі роботи, представлені на кіноринку, відзначив спеціальними нагородами в таких номінаціях: «Кращий режисер», «Кращий оператор», «Краща жіноча роль», «Краща чоловіча роль» і «Кращий продюсер».

«Молитва за гетьмана Мазепу» в Парижі

12 листопада в приміщенні Українського кіноклубу в Парижі, за сприяння Посольства України в Франції, відбувся показ фільму Юрія Ілленка «Молитва за гетьмана Мазепу».

«ПКП» («Пілсудський купив Петлюру»)

1 листопада у Кіноклубі НаУКМА відбувся показ фільму «ПКП», знятого 1926 року Акселем Лундіним та Георгієм Стабовим на Одеській кінофабриці. Фільм зберігся лише у Франції, і його представив керівник Українського кіноклубу в Парижі Любомир Госейко. Після перегляду провідні українські кінознавці та культурологи взяли участь в обговоренні стрічки.

Філософи на екрані

7 грудня 2007 року в готелі «Рів'єра на Подолі» відбулася презентація документального фільму «Спіноза» (режисер О.Шапіро; виробництво «Скайхауз» та «Адіоз Продакшн», за сприяння Посольства Королівства Нідерландів в Україні, три 48-хвилинних серії), який висвітлює основні віхи біографії філософа та його особистісні принципи. Стрічка відкриває серію «Великі філософи світу», яка має об'єднати 12 картин. Наступний фільм Олександр Шапіро планує зняти у Франції і присвятити його Ж.Дельозу.

Реквієм за українською книгою

Український культурний простір зменшується з кожним днем. Знищується архітектурне обличчя Києва, але забудови відкритого простору виявилось недостатньо — під загрозою виселення (і, як наслідок, зникнення) опинилися власне заклади культури — книгарні, видавництва, художні галереї та майстерні. Ці «економічно недоцільні» заклади, особливо ті, що розташовані в центрі міста, дуже приваблюють «бізнесменів» української влади. За словами президента Асоціації діячів сучасного мистецтва України Євгена Карася, останнім часом у Києві закрито 19 книжкових магазинів і 18 нині перебувають під загрозою закриття. Ця ситуація хви-